

Лекція 10

Зарубіжна та українська культура напередодні та під час Другої світової війни

План

1. Наростання тоталітарного тиску на культурні процеси. Боротьба за демократію.
2. Трагедія української культури у 30-х рр. XX ст.
3. Мистецтво України у 1930-х рр.
4. Культура України в роки Другої світової війни.

Опорні поняття: джаз, конформізм, нонконформізм, “сталінський ампір”, тоталітаризм, тоталітарне мистецтво, розстріляне відродження.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть особливості тоталітарної культури в міжвоєнний період.
2. Охарактеризуйте радянську культуру 30-х рр. XX ст.
3. Порівняйте культурну політику тоталітарних режимів у СРСР та нацистській Німеччині.
4. Які репресивні заходи сталінський режим застосував до літератури і мистецтва у 1929 – 1939 рр.?
5. Назвіть нові напрями у художній літературі 30-х – 40-х рр. XX ст.
6. У чому виявлявся ідеологічний контроль за освітою тоталітарними режимами?
7. Яку політику проводили нацистські окупанти щодо освіти і науки на окупованих територіях?
8. Назвіть найбільш яскраві приклади літературних творів на службу нацистської та комуністичної пропаганди.
9. Проаналізуйте розвиток преси на окупованих територіях СРСР.
10. Як розвивалося театральне, музичне та кіномистецтво в роки Другої світової війни?

Рекомендована література

Основна:

1. Багацький В. В. Культурологія (історія і теорія світової культури XX століття) : навчальн. посіб. рек. МОНУ / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. К. : Кондор, 2007. 304 с.
2. Бокань В. А. Культурологія : навч. посібник / В. А. Бокань. К. : МАУП, 2003. 136 с.
3. Зотов В.М. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів : навч. посіб. для вузів / В. М. Зотов, А. В. Клімачова, В. О. Таран ; Мін-во освіти і науки України, Запоріж. юрид.

- ін.-т Дніпропетровськ. держ. ун-ту внутр. справ. К. : Центр учб. літ., 2009. 262 с.
4. Історія світової та української культури : підручник / В. А. Греченко, І.В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. К. : Літера ЛТД, 2010. 480 с.
 5. Історія української та зарубіжної культури : Навч. посібник / За ред. С. М. Клапчука. К. : Знання – Прес, 2007. 358 с.
 6. Культурологія : теорія та історія культури : навч. посіб. рек. МОН України / за ред. І. І. Тюрменко. К. : ЦУЛ, 2010. 370 с.
 7. Культурологія. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / за ред. М. М. Заковича. К. : Знання, 2010. 592 с.

Додаткова:

1. Видатні постаті в історії України ХХ ст. : короткі біографічні нариси / В. І. Гусев [та ін.]. К. : Вища школа, 2011. 392 с.
2. Касьянов Г. В., Даниленко В. М. Сталінізм і українська інтелігенція (20 – 30-ті рр.) / Г. В. Касьянов, В. М. Даниленко. К. : Наукова думка, 1991. – 96 с.
3. Кормич Л. І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття) : навч. посібник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. Харків : Одиссей, 2004. 304 с.
4. Меднікова Г. С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття : навч. посіб. / Г. С. Меднікова. К. : Знання, 2002. 216 с.
5. Рубльов О. С., Черненко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції 20-50-ті рр. ХХ ст. / О. С. Рубльов, Ю. А. Черненко. К. : Наукова думка, 1994. 351 с.
6. Український театр ХХ століття / Державний центр театрального мистецтва ім. Леся Курбаса ; Вип. ред. : О. Коваленко, О. Левченко, О.Чайка. К. : «ЛДЛ», 2003. 512 с.